

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/104/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612202434
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2612202434.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Jozefa Mačaja v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého D. L., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. U. H. č. XXX a C. L., nar. X.X.XXXX, bytom U. E. XXX/X, G., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 21. augusta 2012, č.k. 10P/4/2012 - 38, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že **z v y š u j e** výživné otca na maloletého D., nar. X.XX.XXXX zo sumy 66,39 eur na 85,- eur mesačne s účinnosťou od 5.3.2012, ktoré výživné je otec povinný uhradiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Nedoplatok otca na zročnom výživnom na maloletého D. za čas od 5.3.2012 do 3.4.2013 vo výške 438,69 eur sa otcovi povoľuje uhradiť v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 22.11.2005, č.k. 1P/3/2004 - 139 v časti výživného na maloletého D..

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zvýšil výživné otca na maloletého D., nar. X.XX.XXXX zo sumy 66,39 eur mesačne na 100,- eur mesačne s účinnosťou od 1.3.2009, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zároveň určil nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 1.3.2009 do 31.8.2012 v sume 1.411,62 eur, ktorý povolil otcovi splácať v 50,- eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 22.11.2005, č.k. 1P/3/2004 v časti o výživnom pre maloletého D.. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo (§ 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že matka maloletého sa návrhom podaným na súd prvého stupňa dňa 5.3.2012 domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti z dôvodu, že životné potreby maloletého D. podstatne vzrástli, pričom 6 rokov nežiadala výživné zvýšiť. Maloletý navštevuje školu vo Viedni a krúžky - futbal, spev, gitaru, klavír, počítače, pričom každý krúžok stojí na štvrt' roka 50,- eur. Otec maloletého sa vyjadril, že s návrhom na zvýšenie výživného na sumu 350,- eur mesačne za obdobie 3 rokov späťne odo dňa začatia konania nesúhlasí. Kolízný

opatrovník doporučil zvýšiť výživné čiastočne na sumu 150,- eur mesačne. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, z ktorého mal preukázané, že maloletý D. pochádza z rozvedeného manželstva účastníkov konania a matka býva spolu s maloletým a ďalšími dvoma deťmi, maloletou K. B. a maloletým E. v Rakúsku, vo H.. Štvrté dieťa, maloletá K. bola zverená rakúskymi úradmi do starostlivosti starej matky K. H. a piate dieťa, maloletá B. bola odobratá matke počas jej hospitalizácie na psychiatrickej klinike vo všeobecnej nemocnici vo H.. Matka s deťmi žije v 3-izbovom byte, naposledy bola evidovaná v Slovenskej republike ako uchádzačka o zamestnanie od 23.10.2001 do 25.2.2003. V Rakúsku poberá prídavky na deti vo výške 150,- eur mesačne na každé, materskú 400,- eur mesačne a sociálnu výpomoc 1.000,- eur mesačne. Dostáva okrem toho výživné na ďalšie 3 deti z druhého manželstva vo výške 500,- eur. Otec maloletého je ženatý, z manželstva pochádzajú 2 maloleté deti, manželka je zamestnaná s priemerným čistým príjmom 480,- eur, otec maloletého poberá výsluhový dôchodok vo výške 319,95 eur, začal ho poberať od 1.11.2011, dovtedy jeho čistý priemerný zárobok bol v roku 2009 vo výške 900,- eur mesačne, v roku 2010 vo výške 850,- eur a v roku 2011 vo výške 600,- eur mesačne. Súd vec právne posúdil podľa § 62, § 75, § 76, § 78 Zákona o rodine. Dospel k záveru, že je dôvodné zvýšenie výživného, pokiaľ ide o výšku, súd vzhľadom na majetkové, osobné a sociálne pomery oboch rodičov priznal matke zvýšené výživné vo výške 100,- eur mesačne. Odporca pracovný pomer ukončil dobrovoľne s vedomím toho, že priemerná čistá mesačná mzda predstavovala v posledných 3 rokoch sumu od 600 - 900,- eur, čo bolo v konaní preukázané, z ktorej sumy súd vychádzal pri určovaní zvýšeného výživného. Výdavky odporcu ako subjektu vyživovacej povinnosti a to splácanie leasingu auta súd nepovažoval za nevyhnutné vynaložiť, nakoľko odporca je povinný prioritne vyživovať 3 maloleté deti a v kontexte s tým pri skúmaní majetkových pomerov odporcu neprihliada sa na to, že suma výsluhového dôchodku odporcu je podstatne nižšia ako bola suma jeho zárobku. Keďže navrhovateľka žiadala zvýšenie výživného v roku 2005, odvtedy sa potreby maloletého podstatne zvýšili a to vzhľadom na jeho školskú dochádzku, záujmové krúžky, lieky proti alergii, súd považoval priznanie zvýšeného výživného späťne za čas od 1.3.2009 za primerané a dôvodné. Odporca keďže neplatil zvýšené výživné, ale len súdom určené 66,39 eur, vznikol mu za obdobie od 1.3.2009 do 31.8.2012 nedoplatok vo výške 1.411,62 eur, ktorý mu súd povolil uhradiť v splátkach po 50,- eur mesačne.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletého, uviedol, že pri jeho príjme sa nemá možnosť finančne podieľať v rovnakej miere pri všetkých 3 jeho deťoch. Podotkol, že do príjmu do domácnosti navrhovateľky nebol zahrnutý príjem jej súčasného partnera, s ktorým žije, pričom príjem jeho manželky do príjmu jeho rodiny zahrnutý bol. Pracovný pomer ukončil dobrovoľne, no bol k tomu dotlačený okolnosťami, výrazne platovo klesal a pri všetkých vtedajších nákladoch na byt, inkaso, cestovanie do zamestnania sa nedala finančná situácia rodiny ďalej riešiť v pôvodnom stave. Ak by sa aj vzdal služobného bytu a skôr sa presťahoval do rodinného domu, aj tak by mali síce nižšie náklady na bývanie, no zase by mu vznikli neporovnateľne vyššie náklady na cestovanie, čo by bola vzdialenosť z bydliska na bývalé pracovisko 85 km. V čase nástupu do zamestnania aj v čase po skončení pracovnej smeny sa iným spôsobom ako vlastným autom nedalo dostať do zamestnania. Jeho synovia z druhého manželstva sú nadaní chlapci, navštevujú krúžky, ale len v rámci ich finančných možností. Myslí si, že by sa mal podieľať na financovaní života svojich detí ku každému v rovnakej miere a toto pri dodržaní rozsudku o zvýšení výživného, nemá šancu dodržať.

Matka maloletého v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že od rozhodnutia súdu sa zmenili jej finančné príjmy, nie je naďalej poberateľkou rodinných prídavkov a pomoci v materstve, ktoré jej boli zastavené. Sociálna dávka jej bola znížená na sumu 912,- eur. Otec zabudol uviesť, že od colného úradu dostal jednorazové odstupné do výsluhového dôchodku a tiež neuviedol, že od nej dostal vyplatené 2.000,- eur, ktoré mu musela dať na jedenkrát. Rozsudok súdu prvého stupňa je podľa nej spravodlivý, nakoľko otca nezaujímalo niekoľko rokov, že D. nemá dostatočné výživné a zabudol, že existuje. Namiesto toho, aby mu k narodeninám poslal darček, tak sa mu cez internet vyhrážal.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na odvolacom pojednávaní doporučila rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť, keď súdom určené výživné považuje za primerané potrebám dieťaťa ako aj možnostiam a schopnostiam jedného z rodičov.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2) postupom podľa ust. § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10P/4/2012 je zvýšenie výživného otca na maloletého D. L., nar. X.XX.XXXX. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo výživné otca na maloletého D. zvýšené zo sumy 66,39 eur na 100,- eur mesačne od 1.3.2009 a zároveň určený nedoplatok na zročnom výživnom v sume 1.411,62 eur za obdobie od 1.3.2009 do 31.8.2012.

Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného je potrebné porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako aj nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Inak sa pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov používajú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie príslušného druhu výživného, kde podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pri určení výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojho dieťaťa a to bez ohľadu na to, či s ním žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti pretože neprestáva ani jeden z rodičov aj naďalej niesť osobnú zodpovednosť za všestranný vývoj svojho dieťaťa ktoré ešte nie je samé schopné sa živiť a ktoré je v plnej miere výživou odkázané na svojich rodičov.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že naposledy bolo výživné určované rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 22.11.2005, č. k. 1P 3/2004. Matka bola v tej dobe na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok vo výške 4.110,- Sk (136,42 eur) okrem maloletého D. mala ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Poberala rodinné prídavky 150,- eur na každé dieťa. Otec maloletého bol zamestnaný s priemerným čistým mesačným zárobkom 12.719,- Sk (422,19 eur), inú vyživovaciu povinnosť nemal, maloletý D. navštevoval druhú triedu základnej školy. V súčasnosti maloletý dovšil 15 rokov, navštevuje druhý stupeň základnej školy a to vo H.. Matka je v súčasnosti vydatá, žije v trojizbovom byte vo H., má 5detí, všetkých 5 detí žije s ňou v spoločnej domácnosti, spolu s jej rodinou býva aj jej matka, ktorá nemá žiaden príjem. Na 4 maloleté deti dostáva výživné od ich otcov. Okrem toho jediným jej príjmom je sociálna dávka, ktorá jej bola znížená na sumu 912,04 eur mesačne. Na deti rodinné prídavky nepoberá. Na mal. D. jej bolo vyplácanie zastavené v máji 2012 z dôvodu, že tento nechodil pravidelne do školy. Dochádzku vynechal z dôvodu, že mal zdravotné problémy, pokúsil sa o samovraždu. Následne na to sa dostavili problémy so srdcom. Ani na ostatné deti nepoberá rodinné prídavky z dôvodu, že tieto boli zastavené z nedostatku preukázania nároku na ich vyplácanie potrebnými listinnými dôkazmi, ktoré sa jej doposiaľ všetky nepodarilo zohnať. Manžel, ktorý s ňou žije v spoločnej domácnosti nemá žiaden príjem, pochádza z Tunisu. Mal. D. opakuje ročník, pretože pre chorobu nezvládol ročník riadne ukončiť. Na škole, ktorú navštevuje je tento ročník už posledným, po jeho skončení má skončenú povinnú školskú dochádzku, chce si spraviť kurz na automechanika. Krúžky stále navštevuje. V súčasnosti maloletý navštevuje psychoterapiu, kde za jedno sedenie platí 35,- eur. Otec pravidelne na syna prispieva mesačne sumou 66,39 eur s tým, že od januára 2013 nezaslal na výživu syna žiadnu sumu. Matka na odvolacom súde uviedla, že o zvýšenie výživného nežiadala pred tromi rokmi z dôvodu, že mala zlé skúsenosti s konaním o výživné keď toto sa naposledy ťahalo 1,5 roka, musela chodiť na Slovensko na súdy, stálo ju to dosť finančných prostriedkov aj času. Otec maloletého je ženatý, jeho manželka je zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 500,- eur. Z jeho manželstva pochádzajú dve maloleté deti E. nar. XX.X.XXXX a G. nar. X.X.XXXX. Spolu s manželkou a deťmi bývajú u svokra.

Otec maloletého poberá výsluhový dôchodok vo výške 320,- eur. Naposledy bol zamestnaný na Colnom riaditeľstve Slovenskej republiky, kde v roku 2011 dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 723,- eur. O dôchodok požiadal odporca, pracovný pomer tak skončil dobrovoľne bez uvedenia vážnych dôvodov. Otec sa o syna nezaujíma, s týmto sa nestretáva, okrem súdom určeného výživného iným spôsobom sa na jeho výžive nepodieľa.

Odvolací súd mal za to, že pri takto zistenom skutkovom stave ohľadne pomerov rodičov a maloletého je možné skonštatovať, že k zmene pomerov došlo na strane všetkých účastníkov. Od posledného rozhodnutia o úprave výživného do rozhodnutia súdu prvého stupňa uplynula doba 7 rokov, ktoré obdobie je možné považovať za dlhé obdobie je možné považovať za dlhé obdobie v dôsledku čoho sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého ktorý vyrástol a úmerne veku vzrástli aj náklady spojené s jeho výživou. Na strane matky sa zmenili pomery tým, že sa jej zvýšil príjem a pribudli jej dve vyživovacie povinnosti, spolu má 5 detí. Otcovi sa zmenili pomery tým, že sa mu zvýšil príjem zo sumy 12.000,- Sk - 398,- eur na 723,- eur ktorý príjem dosahoval počas posledného roku z výkonu zamestnania a pribudli mu dve vyživovacie povinnosti. Odvolací súd pri určovaní výšky výživného vychádzal z príjmu otca, ktorý dosahoval v poslednom zamestnaní teda zo sumy 723,- eur keď mal za to, že je dôvodné aplikovať ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká ktoré povinný na seba berie. Otec tým, že dobrovoľne odišiel zo zamestnania do výsluhového dôchodku, ktorý je podstatne nižší ako bol príjem sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania. Otec v konaní nepreukázal žiadne vážne dôvody z ktorých požiadal o skončenie pracovného pomeru a odchod do dôchodku. Takže pri takto zmenených pomeroch účastníkov a pri zistených osobných a majetkových pomeroch otca odvolací súd považoval za dôvodné zvýšenie výživného, avšak na sumu 85,- eur mesačne, keď prihliadal na príjem otca 723,- eur, ktorý však môže byť postihnutý do výšky 1/4 výživným na maloleté deti. Z tejto sumy však treba prihliadať aj na to, že otec je povinný vyživovať tri maloleté deti a nielen mal. D.. Z toho dôvodu sumu 85,- eur považoval odvolací súd za primeranú potrebám dieťaťa ako aj schopnostiam a možnostiam otca maloletého. Výživné odvolací súd zvýšil s účinnosťou od podania návrhu a to z dôvodu, že v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine možno priznať výživné len odo dňa začatia súdneho konania. Na maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov spätne odo dňa začatia konania ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V danej veci však odvolací súd nemal preukázané žiadne dôvody hodného osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo dôvodné určovať výživné spätne 3 roky od podania návrhu, keď matka nepreukázala žiadnymi vážnymi okolnosťami, ktoré by bolo možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa skutočnosť prečo nepodala návrh na zvýšenie výživného skôr, keď ako sama na odvolacom pojednávaní potvrdila vedela o tom, že pokiaľ chce zvýšené výživné musí si podať návrh, avšak tento podľa jej vyjadrenia nepodala z dôvodu, že mala zlé skúsenosti so slovenskými súdmi z konania o určenie výživného ostatný krát, kedy konanie trvalo 1,5 roka a musela vynaložiť cestovné výdavky opakovane za účelom účasti na pojednávaniach. Tieto okolnosti odvolací súd nepovažoval za dôvody hodné osobitného zreteľa preto výživné zvýšil otcovi od podania návrhu a to od 5.3.2012.

Keďže otec maloletého prispieval podľa vyjadrenia matky za obdobie od 5.3.2012 do 1.1.2013 sumou 66,39 eur a v roku 2013 nezaplatil žiadnu sumu, určil odvolací súd otcovi za obdobie od 5.3.2012 do 3.4.2013 nedoplatok na zročnom výživnom v sume 438,69 eur (za uvedené obdobie mal otec maloletého zaplatiť 1.093,98 eur t. j 73,98 eur za 27 dní mesiaca marec 2012 a 12 mesiacov po 85,- eur zaplatil však iba 655,29 eur a to 57,78 eur za 27 dní mesiaca marec 2012 a 9 mesiacov po 66,39 eur). Uvedený nedoplatok v súlade s ust. § 160 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na tomto konaní zistené osobné a majetkové pomery otca a na výšku nedoplatku odvolací súd povolil otcovi tento uhradiť v mesačných splátkach po 15,- eur spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do zaplataenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vzhľadom k všetkým uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že výživné otca na mal. D. zvýšil zo sumy 66,39 eur na 85,- eur mesačne s účinnosťou od 5.3.2012 a určil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 5.3.2012 do 3.4.2013 vo výške 438,69 eur, ktorý povolil otcovi uhradiť v splátkach po 15,- eur mesačne spolu s bežným výživným tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O práve na náhradu trov tohto konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1, 2 O.s.p. za použitia ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo.

Uvedený rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.